

## PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2023/2024 – dotyczy studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2022/2023

1. KIERUNEK STUDIÓW: HISTORIA
  2. KOD ISCED: 0222
  3. FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNE/NIESTACJONARNE
  4. LICZBA SEMESTRÓW: 4
  5. TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: MAGISTER
  6. PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI
  7. DZIEDZINA NAUKI: NAUKI HUMANISTYCZNE
  8. DYSCYPLINA NAUKOWA (dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa punktów ECTS oraz określa liczbę punktów ECTS dla każdej z przypisanych dyscyplin): HISTORIA
  9. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 122 – ścieżka nauczycielska, 120 – ścieżka nienauczycielska: 1A *historia kultury i zarządzania jej dobrami*; 1B *wojskowe dziedzictwo kulturowe*.
- 
- 1) Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach stacjonarnych: 62 – ścieżka nauczycielska, 60 – ścieżka nienauczycielska: I A *historia kultury i zarządzania jej dobrami*; I B *wojskowe dziedzictwo kulturowe*. Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach niestacjonarnych: 43 – ścieżka nauczycielska, 38 – ścieżka nienauczycielska: I A *historia kultury i zarządzania jej dobrami*; I B *wojskowe dziedzictwo kulturowe*.
  - 2) Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 87 – ścieżka nauczycielska, 101 – ścieżka nienauczycielska: I A *historia kultury i zarządzania jej dobrami*; I B *wojskowe dziedzictwo kulturowe*.
  - 3) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 78 – ścieżka nauczycielska, 73 – ścieżka nienauczycielska: I A *historia kultury i zarządzania jej dobrami*; I B *wojskowe dziedzictwo kulturowe*. W przypadku bloku przedmiotów z zakresu przygotowania do zawodu nauczyciela historii z godnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie kształcenia standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (zał. 1) – program studiów umożliwia studentom wybór zajęć w grupie zajęć A, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 5 % liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Student realizujący blok nauczycielski z grupy przedmiotów podstawowych/kierunkowych dokonuje wyboru przedmiotu za 29 punktów ECTS (warsztat naukowy historyka, seminarium dyplomowe, wykład monograficzny).

Studenci wybierający ścieżkę II (nauczycielską) realizują następujące przedmioty: przedmioty z zakresu dyplomowania (seminarium magisterskie i wykład monograficzny w języku obcym), przedmioty z zakresu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu Historia; przedmioty z zakresu przygotowującego do nauczania drugiego przedmiotu – Wiedza o Społeczeństwie: dydaktyki i treści programowych z zakresu przedmiotu Wiedzy o Społeczeństwie; przedmioty z zakresu przygotowującego do nauczania kolejnego przedmiotu – Historia i Teraźniejszość: dydaktyki i treści programowych z zakresu przedmiotu Historia i Teraźniejszość. Ponadto student jest zobligowany do realizacji praktyk zawodowych (psychologiczno-pedagogicznych w szkole ponadpodstawowej; śródrocznych i ciągłych z historii w szkole ponadpodstawowej, śródrocznych i ciągłych z wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz śródrocznej i ciągłej Historia i Teraźniejszość w szkole ponadpodstawowej). Dodatkowo studenci obu ścieżek wybierają jeden z przedmiotów w zakresie wsparcia uczenia się: Tutoring/ Coaching.

Studenci mają możliwość wyboru jednej z dwóch ścieżek nienauczyielskich: I A *historia kultury i zarządzania jej dobrami* lub I B *wojskowe dziedzictwo kulturowe*. W przypadku wyboru ścieżki I A realizują w jej ramach następujące przedmioty: przedmioty w zakresie historii kultury i zarządzania jej dobrami, przedmioty w zakresie dyplomowania (seminarium magisterskie i wykład monograficzny w języku obcym) oraz jedną z dwóch grup przedmiotów do wyboru (*historia ciała i cielesności – aspekty kulturowe* lub przedmioty z zakresu *historii życia codziennego w wojsku na przestrzeni dziejów*). Studenci wybierający ścieżkę I B realizują w jej ramach następujące przedmioty: przedmioty z zakresu *wojskowego dziedzictwa kulturowego*, przedmioty z zakresu dyplomowania oraz jedną z dwóch grup przedmiotów do wyboru (*historia ciała i cielesności - aspekty kulturowe* lub przedmioty z historii *życia codziennego w wojsku na przestrzeni dziejów*). Ponadto student wybierając powyższą ścieżkę jest zobligowany do realizacji praktyk zawodowych (60 godzin), Dodatkowo studenci obu ścieżek wybierają jedno z przedmiotów w zakresie wsparcia uczenia się: Tutoring/ Coaching.

4) Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS: 7 (bez względu na wybór ścieżki kształcenia): Tutoring/ Coaching - 2; Artystyczne dziedzictwo Europy – 1; Kultura słowa – 2; Media w świecie współczesnym – 2 ECTS.

10. Łączna liczba godzin zajęć: studia stacjonarne: ścieżka nienauczyielska – 3006, ścieżka nauczycielska – 3056, w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: ścieżka nauczycielska 1541, ścieżka nienauczyielska – 1476; studia niestacjonarne, ścieżka nauczycielska 1086, ścieżka nienauczyielska – 956. Łączna liczba godzin realizowanych na studiach stacjonarnych w formie e-learningu – 10 godzin.

#### **11. Koncepcja i cele kształcenia (w tym opis sylwetki absolwenta):**

Studia II stopnia na kierunku historia łączą ogólne wykształcenie w tej dyscyplinie z możliwością zdobycia umiejętności adekwatnych do potrzeb rynku pracy. Stanowią one kontynuację i rozszerzenie wiedzy oraz umiejętności zdobytych na studiach I stopnia. Koncepcja kształcenia na kierunku historia II stopnia (studia magisterskie) zakłada prowadzenie wyspecjalizowanych badań naukowych w zakresie historii oraz prowadzenie działalności edukacyjnej związanej przedmiotowo z dyscypliną historia. W związku z tym, zasadniczym celem kształcenia jest zapewnienie absolwentowi poszerzonej i pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a tym samym wyposażenie go w narzędzia pozwalające na kreowanie postaw odpowiedzialności za przechowywanie i aktualizowanie depozytu pamięci o przeszłości. Realizacja wskazanego zadania w ramach programu studiów umożliwi wyedukowanie elit społeczno-kulturalnych, które posiadają świadomość konieczności zachowania i upowszechniania dziedzictwa historyczno-kulturowego w wymiarze regionalnym, krajowym i globalnym.

Osiągnięciu tego celu służy odpowiedni, przemyślany program studiów, obejmujący następujące przedmioty:

- kształcenia ogólnego z zakresu języka, kultury, sztuki i teorii komunikacji;
- kierunkowe z zakresu historii;
- z zakresu dyplomowania;
- grupy przedmiotów fakultatywnych (ścieżki);
- praktyki.

W konsekwencji przedstawionych wyżej założeń, w programie studiów II stopnia wyodrębniono ścieżki do wyboru: **nauczycielską** i **nienauczycielską**. W przypadku wyboru ścieżki nienauczycielskiej, student może podjąć studia w zakresie *historii kultury i zarządzania jej dobrami* lub *wojskowego dziedzictwa kulturowego*.

#### A. Ścieżka nauczycielska:

Celem ścieżki jest przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu Historia (w szkole ponadpodstawowej) oraz nauczyciela drugiego przedmiotu – Wiedzy o Społeczeństwie (w szkole podstawowej i ponadpodstawowej) oraz kolejnego przedmiotu - Historia i Teraźniejszość (w szkole ponadpodstawowej). Absolwent kierunku *historia* ścieżki nauczycielskiej (po zrealizowaniu grup przedmiotów przygotowujących do prowadzenia przedmiotów: Historia, Wiedza o Społeczeństwie oraz Historia i Teraźniejszość), uzyskał gruntowną i poszerzoną wiedzę, umiejętności i kompetencje, umożliwiające mu:

- zrozumienie i badanie procesów społeczno-politycznych oraz ekonomicznych, zachodzących w przeszłości, a także w czasach współczesnych;
- posiadanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów zawodowych nauczyciela w/w przedmiotów;
- znajomość nowoczesnych metod nauczania i pracy z uczniami.

#### B. Ścieżka nienauczycielska (*historia kultury i ochrona jej zasobów / wojskowe dziedzictwo historyczne*):

Celem w/w ścieżek nienauczycielskich (jednej, z dwóch do wyboru przez studenta) jest przygotowanie absolwenta do podjęcia samodzielnej aktywności na rynku pracy: w instytucjach naukowych, ośrodkach kultury, muzeach, wydawnictwach, galeriach sztuki oraz w odpowiednich działach jednostek rządowych i samorządowych, a także w mediach.

Absolwent kierunku *historia* ścieżki nienauczycielskiej (po zrealizowaniu grup przedmiotów w zakresie ścieżki ***historia kultury i ochrona jej zasobów*** lub ***wojskowe dziedzictwo historyczne***), uzyskał gruntowną i poszerzoną wiedzę, umiejętności i kompetencje, umożliwiającą mu:

- uzyskanie umiejętności analizy i interpretacji zjawisk historyczno-kulturowych;
- uzyskanie umiejętności interpretacji materialnych i niematerialnych świadectw dziedzictwa kulturowego;
- uzyskanie wiedzy z zakresu historii kultury;
- uzyskanie wiedzy w zakresie historycznych i współczesnych zjawisk antropologicznych, w tym kultury lokalnej i regionalnej.

Absolwent studiów drugiego stopnia może podnosić kwalifikacje na studiach trzeciego stopnia (w szkole doktorskiej) i studiach podyplomowych.

## 12. EFEKTY UCZENIA SIĘ

### Objaśnienie oznaczeń:

HIS2A (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku Historia, studia drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki NAU2 – efekty kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu uczenia się.

| Symbole efektów uczenia się dla kierunku | Po ukończeniu studiów absolwent:                                                                                                                                                                                                                    | Odniesienie efektów uczenia się do:                                                       |                                                                                                     |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                     | uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK) | charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy |
| w zakresie WIEDZY                        |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                           |                                                                                                     |
| HIS2A_W01                                | Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o specyfice przedmiotowej historii jako dyscypliny nauki.                                                                                                                                                        | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |
| HIS2A_W02                                | Zna terminologię z zakresu nauk historycznych oraz dyscyplin pokrewnych na poziomie pogłębionym i rozszerzonym                                                                                                                                      | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |
| HIS2A_W03                                | Na poziomie pogłębionym definiuje miejsce i rolę historii w dziedzinie nauk humanistycznych oraz innych dziedzin i dyscyplin.                                                                                                                       | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |
| HIS2A_W04                                | Wykazuje pogłębioną znajomość historii Polski, Europy i świata w zakresie epok historycznych w ujęciu chronologicznym i tematycznym                                                                                                                 | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |
| HIS2A_W05                                | Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat powiązań procesów historycznych z aktualnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi                                                                                                  | P7U_W                                                                                     | P7S_WK                                                                                              |
| HIS2A_W06                                | Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę z zakresu dorobku historiografii i wyodrębnia jej główne orientacje. Ma rozszerzoną wiedzę na temat głównych kierunków rozwoju badań historycznych i zna najnowsze osiągnięcia w tej dziedzinie           | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |
| HIS2A_W07                                | Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat różnych metod badawczych i narzędzi warsztatowych pozwalających na analizę i interpretację źródeł historycznych oraz innych wytworów cywilizacji przydatnych dla poznania danej epoki historycznej | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |
| HIS2A_W08                                | Na poziomie pogłębionym rozumie, że badania naukowe i dyskusja historyczna są procesem stałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów                                                                                             | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                              |

|           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |       |        |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| HIS2A_W09 | Zna metody i sposoby tłumaczenia tekstów dotyczących zagadnień historycznych przynajmniej z jednego języka obcego nowożytnego i tekstów źródłowych w języku właściwym dla badanej dziedziny                                                                                                                                            | P7U_W | P7S_WG |
| HIS2A_W10 | Posiada pogłębioną wiedzę na temat technologii informacyjnej, baz danych, a także multimediów i zasobów Internetu, zna wartość informacji w nich zawartych, w tym przydatnych dla badań historycznych                                                                                                                                  | P7U_W | P7S_WG |
| HIS2A_W11 | Posiada pogłębioną wiedzę na temat pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej, a także posiada na poziomie pogłębionym wiedzę o podstawach prawnych funkcjonowania instytucji związanych ze sferą działalności studiowanego kierunku. | P7U_W | P7S_WK |

| w zakresie UMIEJĘTNOŚCI |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |       |        |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| HIS2A_U01               | Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać innowacyjnie zadania w nieprzewidywalnych warunkach charakterystycznych dla studiowanego kierunku poprzez właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących i krytyczną analizę                                                                                        | P7U_U | P7S_UW |
| HIS2A_U02               | Samodzielnie wyszukuje, analizuje, interpretuje, selekcjonuje, integruje informacje z zakresu nauk historycznych i pokrewnych, korzystając z bibliografii, baz danych archiwalnych i bibliotecznych, a także źródeł historycznych i literatury. Na tej podstawie potrafi formułować krytyczne sądy                                                       | P7U_U | P7S_UW |
| HIS2A_U03               | Samodzielnie w trafny sposób dobiera metody i konstruuje narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki kwerendy bibliotecznej i archiwalnej, w tym także w postaci przygotowanych przez siebie tekstów historycznych                                                                                                                            | P7U_U | P7S_UW |
| HIS2A_U04               | Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych i formułowania własnych opinii dotyczących szczegółowych zagadnień historycznych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych oraz różnych źródeł                                                                                                                                                            | P7U_U | P7S_UW |
| HIS2A_U05               | Posiada umiejętność zdobywania i integrowania wiedzy z różnych dyscyplin nauk humanistycznych, a także poszerza umiejętności badawcze, wykorzystując je w sytuacjach profesjonalnych                                                                                                                                                                     | P7U_U | P7S_UW |
| HIS2A_U06               | Posiada pogłębione umiejętności badawcze obejmujące analizę źródeł, literatury naukowej i popularnonaukowej, syntezy różnych idei i poglądów oraz procesów społeczno-gospodarczych. Samodzielnie formułuje tematy badawcze oraz posługuje się adekwatnymi teoriami i paradygmatami badawczymi w celu opracowania zagadnień z wybranej dziedziny historii | P7U_U | P7S_UW |

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |       |        |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| HIS2A_U07                          | Posiada umiejętności językowe (język nowożytny obcy) określone dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafi samodzielnie w sposób poprawny tłumaczyć fragmenty monografii, artykuły naukowe oraz źródła historyczne z języka obcego na język polski              | P7U_U | P7S_UK |
| HIS2A_U08                          | Posiada umiejętność komunikowania się na tematy specjalistyczne oraz prowadzenia debaty w zróżnicowanym i kręgami odbiorców.                                                                                                                                                                        | P7U_U | P7S_UK |
| HIS2A_U09                          | Posiada pogłębioną umiejętność planowania i organizowania indywidualnej pracy historyka oraz kierowania zespołem badawczym                                                                                                                                                                          | P7U_U | P7S_UO |
| HIS2A_U10                          | Samodzielnie, w sposób uporządkowany i systematyczny korzysta z technologii informacyjnej, baz danych, multimediów i zasobów Internetu oraz poprawnie opracowuje i ocenia informacje tam zawarte                                                                                                    | P7U_U | P7S_UW |
| HIS2A_U11                          | Rozumie i wdraża w życie pojęcie kształcenia ustawicznego oraz konieczność rozwoju zawodowego, ciągłego poszerzania kompetencji w szeroko rozumianym zakresie ogólnohumanistycznym i praktycznych sytuacjach zawodowych                                                                             | P7U_U | P7S_UU |
| w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |       |        |
| HIS2A_K01                          | Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę i odbierane treści w szeroko rozumianym zakresie ogólnohumanistycznym i uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych, zasięga opinii historyków w trudnościach z samodzielnym rozwiązaniem problemu badawczego                | P7U_K | P7S_KK |
| HIS2A_K02                          | Jest gotów do systematycznego i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym środowiska i regionu, interesuje się nowymi formami wyrazu w kulturze, jest przygotowany do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, wykorzystuje do tego celu różne rodzaje przekazu medialnego i kulturowego | P7U_K | P7S_KO |
| HIS2A_K03                          | Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, samodzielnie wskazuje priorytety służące realizacji określonego zadania dla historyka, jest empatyczny, rozumie i szanuje różne poglądy determinowane kulturowo i etnicznie                                                                                | P7U_K | P7S_KO |
| HIS2A_K04                          | Dbą o dorobek i tradycję zawodu historyka, przestrzega zasad jego etyki i działa na rzecz przestrzegania tych zasad przez innych                                                                                                                                                                    | P7U_K | P7S_KR |

## EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach II stopnia profil ogólnoakademicki (od roku akad. 2022/2023)

zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – zał. 1

| Symbole efektów uczenia się dla kierunku | Po ukończeniu studiów absolwent                                                                                                                                                              | Odniesienie efektów uczenia się do:                                                       |                                                                                                                                         |
|------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          |                                                                                                                                                                                              | uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK) | charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW) |
| w zakresie <b>WIEDZY zna i rozumie:</b>  |                                                                                                                                                                                              |                                                                                           |                                                                                                                                         |
| NAU2_W01                                 | klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne w odniesieniu do uczniów szkoły ponadpodstawowej;        | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W02                                 | normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej;                                                                                          | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W03                                 | zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły ponadpodstawowej dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania na tym poziomie edukacji; | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W04                                 | sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w pracy z uczniami szkoły ponadpodstawowej;                                                                                      | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W05                                 | strukturę i funkcje, cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie szkoły ponadpodstawowej;                                                                                            | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W06                                 | procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia w odniesieniu do uczniów szkoły ponadpodstawowej;                                                  | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                                                                  |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |        |        |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| NAU2_W07                                | treści nauczania i typowe trudności uczniów szkoły ponadpodstawowej związane z ich opanowaniem;                                                                                                                                                                                                                                          | P67U_W | P7S_WG |
| NAU2_W08                                | metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć w szkole ponadpodstawowej, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.                                                                                             | P7U_W  | P7S_WG |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI potrafi:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |        |        |
| NAU2_U01                                | obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne w szkole ponadpodstawowej, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;                                                                                                                                                        | P7U_U  | P7S_UW |
| NAU2_U02                                | adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów szkoły ponadpodstawowej materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno- komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych; | P7U_U  | P7S_UO |
| NAU2_U03                                | rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów szkoły ponadpodstawowej oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój tych uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;                                                                              | P7U_U  | P7S_UO |
| NAU2_U04                                | projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów szkoły ponadpodstawowej;                                                                                                                                                                                                        | P7U_U  | P7S_UO |
| NAU2_U05                                | projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów szkoły ponadpodstawowej, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;                                                                                                                     | P7U_U  | P7S_UO |
| NAU2_U06                                | tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów szkoły ponadpodstawowej do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;                                                                                                       | P7U_U  | P7S_UO |
| NAU2_U07                                | podejmować pracę z uczniami szkoły ponadpodstawowej rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów na tym etapie edukacji;                                                                        | P7U_U  | P7S_UW |
| NAU2_U08                                | rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów szkoły ponadpodstawowej                                                                                                                                                                                                                                   | P7U_U  | P7S_UW |

|                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                      |       |        |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| NAU2_U09                                                  | skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów szkoły ponadpodstawowej;                                                                                                                                       | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U10                                                  | wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów szkoły ponadpodstawowej w ich pracy nad własnym rozwojem;                                                                                                   | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U11                                                  | monitorować postępy uczniów szkoły ponadpodstawowej, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;                                                                                                                                         | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U12                                                  | odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia szkoły ponadpodstawowej, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;                                                                                                                 | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U13                                                  | samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne nauczyciela szkoły ponadpodstawowej z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.                                                                                   | P7U_U | P7S_UU |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH</b> jest gotów do : |                                                                                                                                                                                                                                                      |       |        |
| NAU2_K01                                                  | posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej nauczyciela szkoły ponadpodstawowej, kierowania się szacunkiem dla każdego człowieka;                                                                           | P7U_K | P7S_KO |
| NAU2_K02                                                  | budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia w szkole ponadpodstawowej, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej; | P7U_K | P7S_KO |
| NAU2_K03                                                  | porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkoły ponadpodstawowej i poza nią.                    | P7U_K | P7S_KO |
| NAU2_K04                                                  | pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkoły ponadpodstawowej i społeczności lokalnej.                           | P7U_K | P7S_KO |

### 13. ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

| Przedmioty                       | Minimalna liczba punktów ECTS | Treści programowe | Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku |
|----------------------------------|-------------------------------|-------------------|------------------------------------------------|
| PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO: |                               |                   |                                                |

|    |                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                         |
|----|--------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Język obcy                     | 3 | <p>Słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku, język funkcyjny: dyskusje, interpretacje danych statystycznych i wykresów, prezentacje, np.: artykułów i wyników badań. Streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykuły specjalistyczne lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku, elementy tłumaczenia, najważniejsze zagadnienia gramatyczne (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowane) funkcje językowe (pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym, wyrażanie opinii, argumentowanie, wykonywanie streszczeń publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku i dokonywanie prezentacji).</p> <p>* Treści programowe do wyboru przez prowadzącego lektorat, przy uwzględnieniu liczby godzin przewidzianych na kurs językowy oraz potrzeb studentów.</p> | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U07<br>HIS2A_K02<br>HIS2A_K03 |
| 2. | Artystyczne dziedzictwo Europy | 1 | <p>Sztuka starożytnego Egiptu, Grecji i Rzymu, sztuka wczesnochrześcijańska, karolińska i ottońska, sztuka romańska (architektura, rzeźba, malarstwo), sztuka gotycka, architektura, rzeźba i malarstwo renesansu, sztuka manieryzmu, architektura, rzeźba i malarstwo baroku, sztuka rokoka, sztuka XIX w. od neoklasycyzmu do secesji, sztuka XX wieku.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K02<br>HIS2A_K03              |
| 3. | Kultura słowa                  | 2 | <p>Językoznawstwo normatywne, norma językowa, błąd, typy błędów językowych, uzus, kodyfikacja normy, kształtowanie zwyczaju językowego; zmiany w języku, ich przyczyny, zapożyczenia i ich rola, obce wpływy na polszczyznę, doskonalenie języka, prawne aspekty ochrony języka polskiego, aspekty poprawnościowe języka prawniczego, postawy wobec języka i normy, wpływ języka prawniczego na rozwój języka polskiego, zagadnienia poprawności ortograficznej interpunkcyjnej w pracy historyka; estetyka słowa, brutalizacja języka, wulgaryzacja i dewulgaryzacja, etykieta językowa, etykieta w komunikacji językowej; etyka słowa w komunikacji, manipulacja i perswazja językowa.</p>                                                                                                                                           | HIS2A_W01<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01                                        |

|    |                                                                  |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                         |
|----|------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. | Media w świecie współczesnym                                     | 2 | Historia komunikowania od początków, do chwili obecnej. Podstawowe składniki aktu komunikacyjnego i proces komunikowania. Wybrane modele komunikowania: najważniejsze elementy, rola modeli w procesie analizy aktu komunikacyjnego. Media masowe: ich historia, rozwój, znaczenie społeczne i kulturalne na przestrzeni lat, sposoby percepcji, wzajemne oddziaływanie. Media i ich rola w procesie komunikacji, społeczna i kulturotwórcza rola mediów masowych. Rozwój teorii komunikowania masowego. Poziomy komunikowania: intrapersonalne, interpersonalne, w małych grupach, rola, cechy charakterystyczne znaczenie społeczne, kompetencje, model współczesnego uczestnika komunikacji medialnej.                                                                                                                        | HIS2A_W05<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_W11<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04 |
| 5. | Przedmioty w zakresie wsparcia i uczenia się: tutoring, coaching | 2 | Drogi rozwoju kompetencji osobistych i społecznych. Wykorzystanie metod coachingowych w motywowaniu i ustalaniu ścieżki rozwoju. Narzędzia tutorskie w kształtowaniu kompetencji osobistych i społecznych (np. koło życia, pytania kartezjańskie, ranking umiejętności). Dialog motywujący (jako narzędzie motywowania – bez oceniania; cztery zasady DM; fazowość motywacji – transteoretyczny model zmiany, czynniki zmiany), psychologia pozytywna (M. Seligman) Odkrywanie i rozwijanie zasobów, uwalnianie potencjału osobistego i grupy. Coaching samorozwoju. Komunikacja interpersonalna. Wizerunek i promocja. Doradztwo HR. Komunikacja efektywna (np. pułapki i błędy, komunikacja prowokująca wypowiedzi o zmianie). Warsztaty umiejętności komunikacyjnych (komunikacja wzmacniająca) i trening twórczego myślenia. | HIS2A_W02<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U09<br>HIS2A_U11<br>HIS2A_K03                           |
| 6. | BHP                                                              | 0 | Podstawowe regulacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Cel, przedmiot i zasady ergonomii. Przepisy i zasady BHP na uczelniach wyższych. Czynniki uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne w pracy. Zadania pracodawcy i pracownika w zakresie BHP. Wypadki w pracy – przyczyny i profilaktyka.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | HIS2A_W1<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_K01                                                      |
| 7. | Szkolenie biblioteczne                                           | 0 | Podstawowe informacje o Bibliotece Uniwersyteckiej (historia, lokalizacja, zadania i misja, struktura organizacyjna, zbiory). Procedury biblioteczne związane z zapisem do BU. Zasady korzystania ze zbiorów i usług BU, ze szczególnym uwzględnieniem regulaminu udostępniania zbiorów. Zawartość strony WWW BU. Bazy danych dostępnych w sieci Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Wyszukiwanie i zamawianie w katalogach:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | HIS2A_W10<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K05                                        |

|                                       |                                                               |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                         |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       |                                                               |   | elektronicznym w systemie ALEPH i tradycyjnym (kartkowym).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                         |
| PRZEDMIOTY PODSTAWOWE/<br>KIERUNKOWE: |                                                               |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                         |
| 1.                                    | Statystyka i demografia historyczna                           | 2 | Statystyka jako nauka o metodach liczbowych badania zjawisk masowych, przedmiot statystyki i jej podstawowe pojęcia, źródła umożliwiające badania historyczno-statystyczne, etapy badania statystycznego, prezentacja wyników badań statystycznych, średnie statystyczne, liczby względne, badania reprezentacyjne, podstawowe współczynniki demograficzne, źródła do badań demograficznych, szacunki i wyliczenia zaludnienia ziem polskich w oparciu o różne rodzaje źródeł, wykorzystanie akt metrykalnych do badań statystycznych, metoda agregatywna, metoda rekonstrukcji rodzin, badania demograficzne nad zaludnieniem ziem polskich do XVIII do XX w.                                                                                                                                                                                                                           | HIS2A_W01<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03 |
| 2.                                    | Translatorium językowe (z języka łacińskiego lub nowożytnego) | 4 | Praca z tekstem i tłumaczenie tekstów i literatury w wybranych obcych językach nowożytnych lub języku łacińskim. Tłumaczenie fragmentów dzieł autorów klasycznych i wybranych inskrypcji łacińskich (rzymskie łuki tryumfalne, epitafia). Sposoby zapisywania dat. Tłumaczenie epitafiów, sentencji i inskrypcji łacińskich. Odczytywanie tekstów łacińskich z abrewiacjami. Wyszukiwanie łacińskiego źródłostowu w terminach i pojęciach z różnych epok historycznych. Tłumaczenie fragmentów książek naukowych z zakresu historii wydanych w języku angielskim. Tłumaczenie artykułów naukowych z zakresu historii opublikowanych w języku angielskim. Tłumaczenie fragmentów źródeł historycznych wydanych w języku angielskim. Tłumaczenie recenzji naukowych książek historycznych wydanych w języku angielskim.<br>* Treści programowe do wyboru przez prowadzącego translatorium. | HIS2A_W02<br>HIS2A_W09<br>HIS2A_U08<br>HIS2A_K01                                        |
| 3.                                    | Metodologia historii                                          | 2 | Metodologia historii, teoria historii, filozofia historii – przedmiot, zakres, kategorie pojęciowe. Historia jako nauka – semantyka pojęcia, przedmiot badania historii (wybrane koncepcje metodologiczne XIX-XX wieku). Założenia metodologiczne szkoły Annales – Marc Bloch i Fernand Braudel. „Czy historyk ma dostęp do przeszłej rzeczywistości?”. Historyk wobec źródeł – tradycja badawcza i współczesne koncepcje metodologiczne. Koncepcje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | HIS2A_W06<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K04                           |

|    |                                                         |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                            |
|----|---------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                         |   | prawdy a narracja historyczna. Inspiracje antropologiczne w nauce historycznej. Doświadczenie i reprezentacja historii we współczesnej refleksji humanistycznej – poglądy F. Ankersmita. Historia mówiona – doświadczenie i zapis. O metodzie „obserwacji uczestniczącej” w badaniach historycznych. Historia i pamięć we współczesnej humanistyce.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                            |
| 4. | Historia historiografii                                 | 4 | Historia historiografii – zakres przedmiotu, terminologia specjalistyczna, aktualny stan badań. Na drodze do historiografii unaukowanej – początki historiografii krytycznej. Oświeceniowe inspiracje w historiografii europejskiej. Historiografia europejska i polska w dobie Romantyzmu – kierunki badań i przedstawiciele. Leopold von Ranke i doktryna indywidualistycznego historyzmu w historiografii. Pozytywizm w historiografii europejskiej i polskiej. Kierunki rozwoju historiografii na przełomie XIX/XX wieku. Marksizm w historiografii. Od modernizmu do współczesnych nurtów i orientacji w europejskiej nauce historycznej – kierunki badań i najwybitniejsi przedstawiciele historiografii XX wieku. Historiografia przełomu starożytności i średniowiecza – zmiana modelu pisarstwa historycznego. Historiografia średniowieczna – gatunki dziejopisarstwa. Średniowieczne dziejopisarstwo polskie. Proces partykularyzacji polskiego dziejopisarstwa. Jan Długosz i jego miejsce w polskiej historiografii. Historiografia renesansowa w Europie. Historiografia polskiego odrodzenia. Dziejopisarstwo polskie czasów baroku. Historiografia polskiego oświecenia. | HIS2A_W02<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_K04 |
| 5. | Historia państwa i prawa polskiego do końca XVIII wieku | 1 | Monarchia patrymonialna (m. in. iusducale, Kościół monarszy). Przemiany okresu rozbitcia dzielnicowego. Monarchia stanowa - stany, Korona Królestwa Polskiego, statuty Kazimierza Wielkiego, unie. Rzeczpospolita szlachecka: demokracja szlachecka (np. przywileje, system parlamentarny – sejm i sejmiki, konfederacje, rokosze, władza królewska, urzędy, sądownictwo). Próby naprawy i upadek Rzeczypospolitej: reformy Stanisława Augusta Poniatowskiego, Sejm Czteroletni i jego ustawodawstwo, rozbiory.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_W04<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K0  |
| 6. | Historia państwa i prawa polskiego w XIX-XX wieku       | 2 | Pojęcie konstytucji jako ustawy zasadniczej, określającej ogólne zasady ustroju państwa, strukturę i kompetencje naczelnych organów władzy, podstawowe prawa i obowiązki obywateli. Akty konstytucyjne doby niewoli narodowej. Udział Polaków w parlamentach państw zaborczych i administracji. Konstytucje Drugiej Rzeczypospolitej. Organy przedstawicielskie Polskiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | HIS2A_W01<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_U06 |

|    |                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                         |
|----|------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                          |   | Państwa Podziemnego w latach 1939-1945. Konstytucje okresu Polski Ludowej. Konstytucje okresu 1989-1997.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | HIS2A_K01<br>HIS2A_K03                                                                  |
| 7. | Elektroniczne źródła informacji naukowej | 2 | Cyfrowe zasoby multimedialne, internetowe biblioteki cyfrowe polskie i zagraniczne, bazy danych polskie i zagraniczne, multiwyszukiwarki MAK i FIDAKR, cyfrowe mapy i atlasy historyczne (Europa i Świat), internetowa Bibliografia Historii Polski, zagraniczne zasoby cyfrowe (The National Archives UK, The National Archives USA, The Library of Congress, The New York Public Library, The British Library).                                                                                       | HIS2A_W10<br>HIS2A_W11<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K02                           |
| 8. | Dzieje i kultura Kielc                   | 2 | Literatura naukowa i popularnonaukowa dotycząca Kielc. Kielce biskupie (do 1789 r.). Miasto w czasach zaboru austriackiego do 1815 r., w latach Królestwa Kongresowego 1815-1831. Kielce w okresie międzypowstaniowym i w czasach powstania styczniowego oraz represji popowstaniowych 1863-1905. Miasto w dobie rewolucji 1905-1907 i latach poprzedzających wybuch I wojny światowej. Kielce w czasach I wojny światowej, w okresie międzywojennym, w okresie okupacji 1939- 1945 i Kielce po 1945 r. | HIS2A_W04<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K02<br>HIS2A_K04 |

|     |                                 |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                        |
|-----|---------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.  | Imperia starożytne              | 3 | <p>Wojny Sumerów i Akadów – ekspansja i budowa imperium przestrzennego w III tysiącleciu p.n.e. Organizacja polityczna i społeczna państw starożytnej Mezopotamii w III tys. p.n.e.; sumeryjskie miasta- państwa, „imperium uniwersalne” Akadów, III dynastia z Ur. Od ekspansji gospodarczej do wielkich wojen terytorialnych – budowa imperium egipskiego. Organizacja polityczna i społeczna starożytnego Egiptu. Podbój świata bliskowschodniego – wielkie imperia w II i I Tysiącleciu p.n.e.: Babilończycy Asyryjczycy, Hetyci, Persowie. Organizacja polityczna i społeczna wielkich imperiów bliskowschodnich: Imperium Hammurabiego; Nowe Państwo Hetytów; państwo Nowobabilońskie; państwo Nowoasyryjskie; imperium Achemenidów Pierwsze potęgi śródziemnomorskie: ekspansja kolonizacyjna Fenicjan i Greków. Starożytni Grecy - formy ustrojowe, instytucje państwowe, życie polityczne, myśl państwowa, królestwa Mykeńczyków, greckie miasto-państwo w okresie archaicznym i klasycznym, ekspansja polis spartańskiej, ateńska arche, monarchia macedońska, monarchia hellenistyczna. Konfrontacja sił: Europa – Azja, grecka hegemonia, imperium Aleksandra Wielkiego, wielkie imperia hellenistyczne. Imperium rzymskie – od miasta do Imperium Romanum. Państwo starożytnych Rzymian – podstawy rozwoju, organizacja polityczna i administracja.</p> | <p>HIS2A_W02<br/>HIS2A_W04<br/>HIS2A_U02<br/>HIS2A_U04<br/>HIS2A_K04</p>               |
| 10. | Państwa świata średniowiecznego | 3 | <p>Wschodnie Cesarstwo Rzymskie, Bizancjum – ekspansja i upadek. Państwo Franków i jego upadek. Państwo Merowingów i Karolingów. Feudalizm średniowieczny i formy państw feudalnych. Francja w okresie monarchii wczesnofeudalnej. Święte Cesarstwo Rzymskie – Królestwo Niemieckie. Monarchia wczesnofeudalna w Anglii, państwa krzyżowe, monarchie stanowe we Francji i Anglii, średniowieczne Włochy. Słowiańszczyzna we wczesnym średniowieczu i państwa słowiańskie. Ekspansja arabska w Afryce i Europie. Ruch krucjatowy. Cesarstwo i papieństwo - spór o „Dominium Mundi”. Kraje śródziemnomorskie w XIV- XV w. Daleki Wschód w późnym średniowieczu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>HIS2A_W02<br/>HIS2A_W04<br/>HIS2A_U02<br/>HIS2A_U04<br/>HIS2A_K01<br/>HIS2A_K04</p> |

|     |                                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                      |
|-----|------------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11. | Państwa epoki nowożytnej                       | 3 | Nowożytne państwa europejskie; absolutyzm w Europie. Państwa Bliskiego Wschodu w XVI-XVIII wieku. Nowożytne kraje Dalekiego Wschodu. Państwa afrykańskie w XVI-XVII wieku. Kraje Ameryki Południowej i Północnej w epoce nowożytnej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | HIS2A_W04<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K02                           |
| 12. | Europa i świat w XIX wieku                     | 3 | Rodzina w Europie i na świecie w XIX wieku. Rewolucja w obiegu informacji i jej skutki. Migracje w XIX wieku. Najważniejsze światowe religie w XIX wieku. Higiena i medycyna w XIX wieku – Europa i świat, nacjonalizm i rasizm – ideologia i praktyka. Wojny napoleońskie – skutki polityczne, społeczne, ekonomiczne i demograficzne. Imperializm i imperia w XIX wieku. Europa na tle innych kontynentów – analogie i różnice. Europa Środkowa – między Wschodem a Zachodem. Kultura wysoka i kultura masowa. Problemy społeczne XIX-wiecznego świata i próby ich rozwiązania. Bliski i Daleki Wschód.                                                                                                                                                   | HIS2A_W02<br>HIS2A_W04<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03 |
| 13. | Europa i świat między dwiema wojnami           | 3 | Sytuacja geopolityczna w Europie po I wojnie światowej. Świat po I wojnie światowej. Położenie geopolityczne. Rozwój doktryn bezpieczeństwa światowego i europejskiego 1918-1939. Kryzys systemów bezpieczeństwa i wybuch II wojny światowej. Procesy demokratyzacji Europy w latach 1918-1939. Rozwój ideologii totalitarnych i ich rola w budowie systemów bezpieczeństwa 1918-1939. Hossa i beśsa. Systemy społeczno-gospodarcze w Europie i świecie 1918-1939. Przeobrażenia kulturowe w Europie i świecie 1918-1939. Walka z totalitaryzmem niemieckim i japońskim 1939-1945.                                                                                                                                                                          | HIS2A_W04<br>HIS2A_W06<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04              |
| 14. | Stosunki międzynarodowe po II wojnie światowej | 3 | Periodyzacja najnowszej historii powszechnej. Supermocarstwa i dwubiegunowy podział świata. „Zimna wojna”; geneza, etapy konfliktu, wyścig zbrojeń. Stosunki między państwami w radzieckiej strefie wpływów. Węgry 1956. Praska wiosna 1968. Konflikt bliskowschodni. Dekolonizacja i jej konsekwencje. Etapy i formy integracji europejskiej. Pozycja USA na półkuli zachodniej i w strefie Pacyfiku. Europa po upadku Związku Radzieckiego. Podbój Kosmosu. Terroryzm. Ludobójstwo. Globalizacja i jej konsekwencje – aspekty gospodarcze i polityczne. Od konfliktów lokalnych do napięć globalnych. Nowi wielcy gracze na arenie międzynarodowej na początku XXI w. – Chiny, Indie, Brazylia, Nigeria. Świat bez granic? Media elektroniczne; migracje. | HIS2A_W04<br>HIS2A_W06<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_K01              |

| PRZEDMIOTY DO WYBORU:                                                                                           |                                            |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Przedmioty z zakresu dyplomowania:                                                                              |                                            |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                   |
| 1.                                                                                                              | Seminarium magisterskie                    | 15 | Charakterystyka pracy magisterskiej – wymagania. Wybór tematu pracy magisterskiej. Zasady pisania pracy magisterskiej. Krytyka i wykorzystanie źródeł. Koncepcje rozwiązywania problemów naukowych związanych z tematyką badawczą dysertacji magisterskich. Nomenklatura naukowa historyka wybranej epoki oraz poprawność językowa w pracy magisterskiej. Plan pracy magisterskiej. Prezentacja i realizacja tematów prac magisterskich. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03<br>HIS2A_K04 |
| 2.                                                                                                              | Warsztat naukowy historyka (wybrana epoka) | 8  | Periodyzacja dziejów – specyfika epok historycznych. Kategorie źródeł historycznych. Selekcja i ocena literatury przedmiotu. Nauki pomocnicze historii i ich przydatność w krytyce źródeł historycznych. Wiedza źródłowa i pozaźródłowa w pracy historyka. Praktyczne postępowanie Podczas analizy źródeł historycznych. Korzystanie z zasobów internetowych, internetowe bazy danych, katalogów online bibliotecznych i archiwalnych.   | HIS2A_W06<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_W10<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K02              |
| 3.                                                                                                              | Wykład monograficzny (w języku obcym)      | 6  | Treści programowe ustala prowadzący w zakresie proponowanych tematów – epok i zagadnień.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | HIS2A_W02<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_W06<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03<br>HIS2A_K04 |
| <b>**Ścieżka I A (nienauczycielska): przedmioty z zakresu <i>historii kultury i zarządzania jej dobrami</i></b> |                                            |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                   |

|    |                                  |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                         |
|----|----------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Historia kultury antycznej       | 5 | Styl, konstrukcja i materiały budowlane. Wielkie sanktuaria świata grecko-rzymskiego w archeologii i literaturze. Archeologia Aten. Archeologia miasta Rzymu. Wczesne chrześcijaństwo – źródła i powstawanie kanonu wiary. Antyczne sposoby mierzenia czasu i systemy metryczne w Grecji i Rzymie. Elementy kultury w codziennym życiu starożytnych.                                                                                                                                                                                                                                                                            | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03 |
| 2. | Historia kultury średniowiecznej | 5 | Historia kultury średniowiecznej we współczesnej perspektywie badawczej. Sztuka średniowiecza. Kultura duchowa średniowiecza. Kultura piśmienna w średniowieczu. Kaznodziejstwo średniowieczne. Inkwizycja średniowieczna. Człowiek i przyroda w średniowieczu. Wyobrażenia średniowieczna wobec śmierci. Człowiek średniowiecza i zabawa. Kultura dworska w średniowieczu. Kultura miejska w średniowieczu. Kultura wsi w średniowieczu. Heretycy, innowiercy, czarownice.                                                                                                                                                     | HIS2A_W01<br>HIS2A_W04<br>HIS2A_U07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01              |
| 3. | Historia kultury nowożytnej      | 4 | Kultura i sztuka renesansu. Manieryzm w kulturze europejskiej. Kultura baroku. Sztuka rokoka. Kultura i sztuka w dobie Oświecenia. Przemiany światopoglądowe u progu ery nowożytnej. Reformacja i reforma katolicka. Rozwój nauki, literatury i muzyki w XVI-XVIII w. Barok katolicki i protestancki. Główni przedstawiciele literatury, muzyki, teatru, malarstwa i rzeźby w okresie nowożytnym. Zmiany w mentalności i obyczajowości w dobie nowożytnej. Cechy charakterystyczne kultury Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie nowożytnym. Główne nurty Oświecenia i ich wpływ na sytuację społeczną i polityczną Europy. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03              |

|    |                            |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                      |
|----|----------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. | Historia kultury XIX wieku | 4 | Kultura Dalekiego Wschodu w XIX w. na przykładzie Chin i Japonii. Europejskie fascynacje Bliskim Wschodem. Ewolucja mody damskiej w Europie w XIX wieku. Malarstwo europejskie doby romantyzmu. Przemiany medialno-komunikacyjne – antropologia słowa – medialne dominanty kultury. Cześć i honor – samobójstwa i pojedynki. Kultura żydowska w Europie i na ziemiach polskich (np. Kultura chasydów). Pozytywizm europejski i warszawski – program, założenia, realizacja. Ruchy emancypacyjne w XIX wieku. Sport i idea olimpijska w XIX wieku (Piere de Coubertin). Technologie wojenne w służbie cywilizacji. Używki – tytoń, narkotyki, alkohol. Źródła klasycyzmu; Sentymentalizm; Preromantyzm. Kultura niemiecka epoki Biedermeieru. Secesja, Dekadentyzm, Młoda Polska. Ugrupowania artystyczne – prerafaelici. Epoka wiktoriańska – powieść angielska epoki wiktoriańskiej. Architektura europejska w XIX w.: klasycyzm, neoklasycyzm, neogoty, inne neostyle, architektura przemysłowa. Nowe instytucje kultury: muzea, biblioteki publiczne, archiwa, stowarzyszenia społeczne. Kultura masowa. Kodeksy honorowe w kulturze europejskiej. Kultura islamu. Kodeksy i systemy karne w krajach europejskich w XIX wieku. Kultura duchowa i materialna zgromadzeń zakonnych. Okultyzm, czary, mody kulturalne. Sztuka kulinarna w dziejach narodów XIX wieku. Historia medycyny XIX wieku. Kultury i subkultury grup z marginesów społecznych. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_W10<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K02 |
| 5. | Historia kultury XX wieku  | 4 | Czym jest kultura? Spory wokół periodyzacji i cezur XX wieku; krótkie i długie stulecie. Kultura i systemy totalitarne. Kultura wysoka, kultura popularna. Globalizacja (konsumpcja jako przykład globalizacji kulturowej). Kultura w państwach totalitarnych (faszyzm, komunizm). Subkultury młodzieżowe. Osobowości świata kultury (wybrane postacie). Recepcja holocaustu w malarstwie, rzeźbie i filmie. Malarstwo, rzeźba oraz architektura polska i światowa w XX wieku. Muzyka, film i moda w XX wieku.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | HIS2A_W01<br>HIS2A_W04<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K02 |

|    |                                                                   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                            |
|----|-------------------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 6. | Świat dworów i pałaców XVI-XVIII wieku                            | 1 | Siedziby szlacheckie i magnackie w dobie nowożytnej – zagadnienia klasyfikacyjne. Dwory murowane w XVI-XVIII w. Dwór drewniany i jego przemiany w I Rzeczypospolitej. Pomieszczenia szczególne (mieszkalne i pomocniczo-gospodarcze) w siedzibach szlacheckich XVI- XVIII w. Inwentarze dóbr ziemskich jako źródło do dziejów siedzib szlacheckich i magnackich w dobie nowożytnej. Wyposażenie i wystrój dworu szlacheckiego w XVI-XVIII w. Zamki i pałace doby nowożytnej w Polsce i ich założenia architektoniczne. Krzyżtopór – rezydencja magnacka XVII w. Mobilia we dworze i pałacu XVI-XVIII w.                                                                                                 | HIS2A_W04<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_K02<br>HIS2A_K04 |
| 7. | Ziemiaństwo i dwory ziemiańskie w XIX-XX wieku                    | 1 | Powstanie ziemiaństwa i problemy z definicją ziemiaństwa. Przemiany liczebności i zróżnicowanie społeczno-ekonomiczne ziemiaństwa w XIX- XX w. Od gospodarki folwarcznej do nowoczesnego gospodarstwa rolnego. Gospodarka ziemiańska w XIX-XX w. Etos ziemiaństwa. Ziemianie w akcji politycznej społecznej i dobroczynnej w XIX i XX w. Tradycja szlachecka – przemiany w życiu codziennym i świątecznym we dworze w XIX-XX w. Dwory, rezydencje, pałace ziemiańskie w XIX-XX w.                                                                                                                                                                                                                       | HIS2A_W01<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_K03              |
| 8. | Pamięć historyczna i miejsca pamięci historycznej w XIX –XX wieku | 1 | Historia i pamięć. Wokół problematyki badawczej i historii badań nad pamięcią kulturową. Miejsca pamięci – nośniki pamięci historycznej. Formy i przejawy upamiętniania postaci i wydarzeń historycznych w XIX w. Powstania narodowe w pamięci zbiorowej i polityce historycznej. Miejsca pamięci XX w. w edukacji historycznej i obywatelskiej. Pedagogika miejsc pamięci. Formy, wartości i symbolika miejsc pamięci XX w. (pomniki, mogiły, cmentarze, obiekty architektoniczne, pola bitew, muzea, przedmioty, szlaki tematyczne). Rodzaje upamiętnionych faktów historycznych: wydarzenia, osoby, rocznice. Miejsca pamięci XX w. w krajobrazie kulturowym i turystyce; doświadczanie przestrzeni. | HIS2A_W04<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_K01              |

|                                          |                                                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                            |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 9.                                       | Antropologia historyczna                                                 | 3 | O związkach historii z antropologią we współczesnej perspektywie badawczej. W kręgu twórców antropologii historycznej – Marc Bloch i szkoła Annales. Historia mentalności – jako kierunek współczesnych badań. Antropologiczne refleksje Clifford Geertz a współczesne badania historyczne. Klasyczne dzieła antropologii historycznej i mikrohistorii. Ciało, cielesność, seksualność w średniowieczu i dobie nowożytnej - jako kategorie kulturowe. Prostytucja w średniowieczu i w okresie nowożytnym. Grzech i przestępstwo w średniowieczu i w dobie nowożytnej. Religijne i świeckie rytuały wykluczenia w średniowieczu. Karalność (kara śmierci, kat, więzienie) w średniowieczu i w okresie wczesnonowożytnym. Rytuały przemocy w średniowieczu. Śmierć w średniowieczu i w dobie nowożytnej. Zdrowie i choroba w średniowieczu i nowożytności. Homo ludens i homo faber. Oralność w kulturze doby średniowiecza i nowożytności. Obrzędy przejścia w kulturze średniowiecznej. | HIS2A_W06<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04 |
| 10.                                      | Aspekty prawne zarządzania instytucjami i dobrami kultury                | 1 | Instytucje kultury powołane do ochrony dóbr kultury w Polsce. Zarządzanie instytucjami kultury w świetle obowiązującego prawa. Warunki prawne funkcjonowania różnych instytucji kultury (muzea, biblioteki, archiwa). Zasady gospodarki finansowej instytucji kultury – dotacja organizatora, przychody własne, środki zewnętrzne. Struktura organizacyjna instytucji kultury (przykłady instytucji centralnych i lokalnych). Specyfika zatrudnienia w instytucjach kultury. Kompetencje samorządów lokalnych w sektorze kultury. Instytucje kultury w strukturach organizacji pozarządowych, związków kościelnych i podmiotów gospodarczych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | HIS2A_W01<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K01              |
| 11.                                      | Współczesne instytucje ochrony dziedzictwa i zarządzania dobrami kultury | 1 | Pojęcie dobra kultury. Rola instytucji kultury w rozwoju lokalnym i regionalnym. Prawne regulacje działalności instytucji ochrony dóbr kultury. Rola państwa w ochronie dóbr kultury. Centralne instytucje ochrony dóbr kultury i ich rola w kształtowaniu świadomości społecznej. Struktura i działalność wybranych instytucji ochrony dóbr kultury na szczeblu lokalnym. Ochrona dóbr kultury przez samorządy. Źródła finansowania instytucji ochrony dóbr kultury – budżet państwa, środki samorządowe, sponsoring. Międzynarodowe instytucje i organizacje kulturalne – kontakty i możliwości współpracy. Edukacja kulturalna. Zarządzanie instytucjami kultury.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | HIS2A_W01<br>HIS2A_W11<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K03              |
| <b>**Ścieżka I B (nienauczycielska):</b> |                                                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                            |

| <b>przedmioty z zakresu wojskowego dziedzictwa kulturowego</b> |                                                     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| 1                                                              | Wprowadzenie do kulturowego dziedzictwa militarnego | 5 | Dziedzictwo militarne- próba definicji zjawiska. Charakter dziedzictwa militarnego. Elementy dziedzictwa militarnego. Materialne dziedzictwo militarne. Niematerialne dziedzictwo militarne. Rewitalizacja dziedzictwa militarnego. Rekonstrukcje historyczne – forma aktualizacji dziedzictwa militarnego? Militarna turystyka kulturowa. Ochrona kulturowego dziedzictwa militarnego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | HIS2A_W02<br>HIS2A_W06<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04 |
| 2                                                              | Archeologia militariów i miejsc pamięci narodowej   | 5 | Zagadnienia wstępne: omówienie źródeł i metod (detektory metali, fotografia lotnicza i satelitarna, geofizyka archeologiczna) stosowanych w archeologii militarnej. Zagadnienia wstępne c.d.: omówienie rodzajów stanowisk oraz archeologicznych świadectw konfliktów zbrojnych. Formy uzbrojenia i techniki walki stosowane na ziemiach polskich w okresie paleolitu i mezolitu. Elementy fortyfikacji oraz formy uzbrojenia i techniki walki stosowane na ziemiach polskich w okresie młodszej epoki kamienia. Elementy fortyfikacji odkryte na ziemiach polskich pochodzące z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Rodzaje uzbrojenia i metody walki stosowane na ziemiach polskich w epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza. Formy uzbrojenia i techniki walki stosowane na ziemiach polskich w zaawansowanej epoce żelaza. Pola bitewne z okresu średniowiecza w świetle badań archeologicznych. Pola bitew i mogiły wojenne w świetle badań archeologicznych. Militaria pochodzące ze zbadanych stanowisk archeologicznych. Badania archeologiczne miejsc walk zbrojnych. Badania archeologiczne miejsc kaźni. Badania archeologiczne pochówków ofiar walk i męczeństwa. | HIS2A_W02<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U08<br>HIS2A_K01 |
| 3.                                                             | Wojna i pamięć w świecie antycznym                  | 3 | Bliskowschodnie echa w Homerowym opisie walk. Wojna trojańska w tradycji. Ekspozować czy schować? Broń w przestrzeni publicznej w starożytnej Grecji. Historyk jako świadek działań zbrojnych – obraz wojny w greckiej historiografii klasycznej. Wielkie zwycięstwo nad barbarzyńcami – greckie sposoby upamiętniania wojen perskich. Patos w scenach batalistycznych. Monumenty wojenne epoki hellenistycznej. Wojna wpisana do kalendarza – rzymskie rytuały wojenne. Rzymska symbolika wojenna w kontekście religijnym. Celebracja zwycięstwa – instytucja triumfu w starożytnym Rzymie. Architektura i sztuka triumfalna. Pamięć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | HIS2A_W07<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_U04                           |

|    |                                                                                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                         |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                |   | o czynach wojennych jednostki – kult starożytnych wodzów. Historię piszą zwycięscy: utrwalanie obrazu wroga wojennego w pamięci zbiorowej. Wojna a moralność – teoria upadku obyczajów w historiografii rzymskiej. Ukrywanie wojny – geneza i rozwój idei Pax. Jak prawidłowo utrwalić w pamięci czyn zbrojny – Lukian, <i>Jak należy pisać historię</i> . Turystyka patriotyczna w świecie antycznym. Początki turystyki pól bitewnych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                         |
| 4. | Oręż wieków minionych (od średniowiecza do końca XVIII w.) – historia i tradycja               | 4 | Miecz w średniowieczu. Sztylety i broń biała krótka w średniowieczu. Średniowiecza kusza. Zbroja średniowieczna i jej rodzaje. Machiny oblężnicze w wiekach średnich. Początki artylerii. Rozwój artylerii w XVI-XVIII wieku. Szabla w XVI-XVIII w. jako broń na polach bitew. Szabla jako element dziedzictwa kulturowego szlachty polskiej. Japońska katana - dzieje i współczesność. Samuraj - wojownik doskonały? Rozwój broni palnej w XVI-XVIII w. Uzbrojenie piechoty w dobie nowożytnej. Oręż husarii w Rzeczypospolitej. Uzbrojenie jazdy w XVI-XVIII w. Zmiany w uzbrojeniu W Rzeczypospolitej pod koniec XVIII wieku. Tradycje użytkowania łuku we współczesnym świecie. Bractwa rycerskie i kurkowe i ich działalność. Rekonstrukcja dawnej broni | HIS2A_W02<br>HIS2A_W04<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04 |
| 5. | Dzieła sztuki jako źródło do dziejów wojen i wojskowości (od średniowiecza do końca XVIII w.). | 2 | Wojna i wojsko w dziejach sztuki – sposoby obrazowania.. Wojna i wojsko w sztuce średniowiecznej Europy. Obrazy wojny w sztuce nowożytnej. Batalistyka w sztuce (XVI–XVIII w.). Wojny i wojskowość w sztuce Rzeczypospolitej szlacheckiej. Staropolski portret – źródło do badań bronioznawczych i kostiumologicznych. Średniowieczna i renesansowa rzeźba nagrobna jako źródło do badań bronioznawczych. Wybitni wodzowie w sztuce. Twórczość wybranych artystów i jej znaczenie w badaniach nad uzbrojeniem epoki nowożytnej.                                                                                                                                                                                                                               | HIS2A_W02<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K02                           |
| 6. | Oręż czasów współczesnych (XIX-XX w.)                                                          | 1 | Degradacja znaczenia broni białej w XIX i XX w. Ewolucja broni strzeleckiej w XIX i XX w. Artyleria w XIX i XX wieku – na drodze do tytułu „królowej broni”. Rozwój artylerii samobieżnej i raketowej. Początki i rozwój broni pancerniej. Narodziny i rozwój broni przeciwpancernej. Początki i rozwój lotnictwa wojskowego. Narodziny i rozwój broni przeciwlotniczej. Okręty wojenne w XIX i XX w. Broń masowego rażenia. Prawne aspekty użycia broni w konfliktach wojennych.                                                                                                                                                                                                                                                                             | HIS2A_W01<br>HIS2A_W11<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K02                           |
|    | Pamięć o wojnie i obraz wojny w polskim malarstwie historycznym w XIX w.                       | 2 | Malarstwo historyczne i jego rola w propagowaniu historii wojskowości. Założenia programowe. Główni przedstawiciele.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | HIS2A_W01<br>HIS2A_W07                                                                  |

|    |                                                              |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                      |
|----|--------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. |                                                              |   | <p>Sceny batalistyczne w dziełach Jana Matejki. Analiza wizji artystycznych. Patos i monumenty wojenne. Walka o pamięć bitwy grunwaldzkiej. Grunwald w obrazach Jana Matejki, Wojciecha Kossaka, Stanisława Wyspiańskiego. Rekwizyty militarne w malarstwie historycznym. Monachijska pracownia Józefa Brandta. Obraz wojny i pamięć o wojnach z czasów I Rzeczypospolitej w twórczości Józefa Brandta i Juliusza Kossaka. Wojny napoleońskie i powstanie listopadowe w twórczości Wojciecha Kossaka. Pamięć o powstaniu styczniowym i obraz wojny partyzanckiej w polskim malarstwie historycznym (Artur Grottger, Michał Elwiro Andriolli, Ludomir Benedyktowicz, Wojciech Kossak, Juliusz Kossak, Adam Chmielewski, Maksymilian Gierymski, Władysław Malecki, Tadeusz Ajdukiewicz, Jan Rosen, Stanisław Witkiewicz, Aleksander Sochaczewski) Pamięć o czynach wojennych jednostki – kult XIX wiecznych wodzów (Napoleon Bonaparte, Tadeusz Kościuszko, Józef Poniatowski, Jan Dąbrowski, Józef Bem; Marian Langiewicz, Romuald Traugutt, Józef Piłsudski). Symbole militarne w malarstwie Jacka Malczewskiego (symbol zbroy i szynelu</p> | <p>HIS2A_W10<br/>HIS2A_U02<br/>HIS2A_U06<br/>HIS2A_U10<br/>HIS2A_K01<br/>HIS2A_K02</p>               |
| 8. | Tradycje, zwyczaje i ceremoniał w Wojsku Polskim w XIX-XX w. | 2 | <p>Pojęcie ceremoniału wojskowego oraz jego części składowe i akty normatywne związane z jego wprowadzeniem i funkcjonowaniem w XIX i XX w. Tradycyjne i współczesne funkcje wojskowego umundurowania. Godła państwowe i wojskowe w Polsce na tle europejskim. Dzieje polskich znaków zaszczytnych. Dzieje polskiej muzyki wojskowej. Przysięga wojskowa i przyrzeczenie służbowe w polskiej tradycji.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>HIS2A_W02<br/>HIS2A_W05<br/>HIS2A_W06<br/>HIS2A_U03<br/>HIS2A_U05<br/>HIS2A_K01<br/>HIS2A_K04</p> |

|     |                                                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                      |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.  | Obraz wojny w źródłach narracyjnych i wywołanych w XIX-XX w.             | 5 | Charakterystyka najważniejszych typów źródeł narracyjnych i wywołanych. Znaczenie źródeł narracyjnych i wywołanych dla badań nad historią wojen i wojskowości. Ukazanie specyfiki wspomnianych typów źródeł dotyczących wojen na tle innych. Krytyka źródeł pod kątem ich autentyczności i wiarygodności. Technika edycji źródeł narracyjnych. Polityczny aspekt edycji źródeł narracyjnych. Źródło narracyjne jako element propagandy. Pamiętnik jako źródło do odtwarzania przebiegu działań wojennych. Wojna generałów i wojna żołnierzy w źródłach narracyjnych i wywołanych. Wojna w oczach ludności cywilnej. Wojna w oczach kobiet. Wojna w oczach dzieci. Wpływ okoliczności powstania źródła na wiarygodność przekazu. Źródła wywołane: specyfika i krytyka – omówienie i ćwiczenia praktyczne. Analiza wybranych źródeł pod kątem ich przydatności do badań nad historią wojen i wiarygodności przekazu źródłowego oraz technika ich edycji. Przygotowanie i prezentacja recenzji wybranego źródła (8 zajęć) | HIS2A_W01<br>HIS2A_W07<br>HIS2A_W09<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_U04 |
| 10. | Aspekty prawne zarządzania instytucjami i dobrami kultury                | 1 | Instytucje kultury powołane do ochrony dóbr kultury w Polsce. Zarządzanie instytucjami kultury w świetle obowiązującego prawa. Warunki prawne funkcjonowania różnych instytucji kultury (muzea, biblioteki, archiwa). Zasady gospodarki finansowej instytucji kultury – dotacja organizatora, przychody własne, środki zewnętrzne. Struktura organizacyjna instytucji kultury (przykłady instytucji centralnych i lokalnych). Specyfika zatrudnienia w instytucjach kultury. Kompetencje samorządów lokalnych w sektorze kultury. Instytucje kultury w strukturach organizacji pozarządowych, związków kościelnych i podmiotów gospodarczych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | HIS2A_W02<br>HIS2A_W11<br>HIS2A_U11<br>HIS2A_K02                                                     |
| 11. | Współczesne instytucje ochrony dziedzictwa i zarządzania dobrami kultury | 1 | Pojęcie dobra kultury. Rola instytucji kultury w rozwoju lokalnym i regionalnym. Prawne regulacje działalności instytucji ochrony dóbr kultury. Rola państwa w ochronie dóbr kultury. Centralne instytucje ochrony dóbr kultury i ich rola w kształtowaniu świadomości społecznej. Struktura i działalność wybranych instytucji ochrony dóbr kultury na szczeblu lokalnym. Ochrona dóbr kultury przez samorządy. Źródła finansowania instytucji ochrony dóbr kultury – budżet państwa, środki samorządowe, sponsoring. Międzynarodowe instytucje i organizacje kulturalne – kontakty i możliwości współpracy. Edukacja kulturalna. Zarządzanie instytucjami kultury.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | HIS2A_W2<br>HIS2A_W0<br>HIS2A_W1<br>HIS2A_U11<br>HIS2A_K02                                           |

| ***Ścieżka II (nauczycielska): przedmioty z zakresu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela |                                                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| 1.                                                                                                     | Psychologiczne podstawy działalności nauczyciela szkoły ponadpodstawowej | 1 | Sylwetka rozwojowa ucznia w okresie adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój wybranych procesów poznawczych, rozwój społeczno- emocjonalny, moralny i psychoseksualny. Krystalizowanie się osobowości i poczucia tożsamości. Dorosłość. Identyfikacja z nowymi rolami społecznymi. Kształtowanie się stylu życia, rozpoznawanie potrzeb, zainteresowań i uzdolnień. Znaczenie grupy rówieśniczej - koleżeństwo, przyjaźń, związek partnerski, miłość. Konflikty z rówieśnikami, rodzicami i wychowawcami. Zaburzenia funkcjonowania w okresie dorastania: zaburzenia odżywiania, uzależnienia behawioralne i od substancji. Strategie radzenia sobie z trudnościami w pracy z młodzieżą, rozwiązywanie konfliktów, kompetencje negocjacyjne i mediacyjne nauczyciela, | NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U06<br>NAU2_U10<br>NAU2_K03             |
| 2.                                                                                                     | Pedagogiczne podstawy działalności nauczyciela szkoły ponadpodstawowej   | 1 | Funkcjonowanie nastolatków w rodzinie i szkole ponadpodstawowej. Mądre przywództwo wg J. Juula. Praca ze zróżnicowanym zespołem klasowym. Działania wychowawczo-profilaktyczne w szkole ponadpodstawowej: rozpoznawanie zachowań ryzykownych, czynniki ryzyka a czynniki chroniące; standardy nowoczesnej profilaktyki, skuteczność działań profilaktycznych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | NAU2_W01<br>NAU2_W02<br>NAU2_W03<br>NAU2_U06<br>NAU2_U05<br>NAU2_U01<br>NAU2_K01 |

|                                                                                                                                                                              |                                              |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.                                                                                                                                                                           | Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej | 5 | <p>Dydaktyka historii, zadania dyscypliny. Historia, jako dyscyplina naukowa a historia szkolna. Podstawa programowa przedmiotu: historia w szkole ponadpodstawowej. Specyfika historii jako przedmiotu nauczania szkolnego (szkoła ponadpodstawowa). Wybrane zagadnienia szkolnego nauczania – uczenia się historii (szkoła ponadpodstawowa). Modele i style nauczania. Warsztat pracy nauczyciela historii i wzór osobowy nauczyciela wychowawcy (szkoła ponadpodstawowa). Uczeń jako podmiot kształcenia historycznego w procesie dydaktycznym szkoły ponadpodstawowej. Nauczyciel i uczeń w procesie nauczania – uczenia się historii w szkole ponadpodstawowej. Program nauczania historii w szkole ponadpodstawowej. Cele szkolnej edukacji historycznej, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki kształcenia historycznego w szkole ponadpodstawowej. Specyfika szkolnej narracji historycznej w szkole ponadpodstawowej. Zabiegi i procedury metodyczne, metody, strategie i formy organizacyjne procesu edukacji historycznej (szkoła ponadpodstawowa). Historia a wychowanie w szkole ponadpodstawowej. Dobór metod i ich wykorzystanie w szkole ponadpodstawowej. Środki dydaktyczne – pojęcie, klasyfikacja, dobór i wykorzystanie w procesie nauczania historii w szkole ponadpodstawowej. Planowanie nauczania historii w szkole ponadpodstawowej. Kontrola i ocena efektów pracy uczniów, z uwzględnieniem specyfiki prawidłowości nauczania – uczenia się w szkole ponadpodstawowej. Specyficzne trudności w uczeniu się historii w szkole ponadpodstawowej – profilaktyka, diagnoza, pomoc. Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. Utrzymywanie ładu na lekcji i indywidualizacja kształcenia, z uwzględnieniem specyfiki i prawidłowości nauczania – uczenia się w szkole ponadpodstawowej. Ewaluacja pracy nauczyciela historii w szkole ponadpodstawowej. Diagnoza wstępna w szkole ponadpodstawowej. Egzaminacje zewnętrzne w szkole ponadpodstawowej. Organizacja przestrzeni pracowni historycznej z wykorzystaniem różnych zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych.</p> | <p>HIS2A_W01<br/>HIS2A_W09<br/>HIS2A_U01<br/>HIS2A_U09<br/>HIS2A_K01<br/>HIS2A_K04<br/>NAU2_W01<br/>NAU2_W06<br/>NAU2_U01<br/>NAU2_U02<br/>NAU2_U03<br/>NAU2_U04<br/>NAU2_U05<br/>NAU2_U06<br/>NAU2_U07<br/>NAU2_U08<br/>NAU2_U09<br/>NAU2_K01<br/>NAU2_K02<br/>NAU2_K05</p> |
| <b>Przedmioty przygotowujące do nauczania drugiego (wiedza o społeczeństwie) i kolejnego przedmiotu (historia teraźniejszość), tj. dydaktyki i treści z zakresu podstawy</b> |                                              |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| programowej |                                                       |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                            |
|-------------|-------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.          | Dydaktyka WOS w szkole podstawowej i ponadpodstawowej | 7 | <p>Podstawa programowa przedmiotu wiedza o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej – główne założenia. Strategie dydaktyczne kształcenia społecznego i obywatelskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Dobór metod i ich wykorzystanie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Środki dydaktyczne wykorzystanie w procesie nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Formy organizacyjne szkolnej edukacji społecznej i obywatelskiej. Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne w procesie nauczania wiedzy o społeczeństwie. Diagnoza i ewaluacja. Indywidualizacja kształcenia. Działalność nauczyciela w procesie dydaktycznym na rzecz wszechstronnego rozwoju ucznia. Organizacja przestrzeni pracowni z zakresu wychowania społecznego i obywatelskiego, z wykorzystaniem różnych zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych. Dydaktyczne aspekty przeglądu prasy na lekcjach wiedzy o społeczeństwie. Korzystanie z różnych typów źródeł w projektowaniu scenariusza lekcji z wiedzy o społeczeństwie. Wykorzystanie zasobów Internetu w uczeniu się i nauczaniu wiedzy o społeczeństwie. Metoda projektu i portfolio. Koncepcja kształcenia obywatelskiego w państwach Unii Europejskiej i w USA.</p> | <p>HIS2A_W02<br/>HIS2A_W05<br/>HIS2A_W10<br/>HIS2A_U01<br/>HIS2A_U12<br/>HIS2A_K01<br/>NAU2_W03<br/>NAU2_W08<br/>NAU2_U08<br/>NAU2_K01</p> |
| 2.          | Systemy ustrojowe po II wojnie światowej              | 3 | <p>Typologia systemów politycznych XX/XXI wieku (demokratyczne – skonsolidowane, nieskonsolidowane i „szarej strefy” oraz niedemokratyczne - autorytarne i totalitarne). Systemy ustrojowe po II wojnie światowej wybranych państw Europy i świata. Liberalne demokracje. Państwa niedemokratyczne i totalitarne. Zmiany ustrojowe Polski ludowej („demokracja ludowa”, stalinizm, realny socjalizm) „Jesień narodów” i wybijanie się państw Europy Środkowej i Wschodniej (sowieckiej strefy wpływów) na niepodległość. Ewolucja systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej po 1989 r. Transformacja pozimnowojenna Współczesny terroryzm: jego źródła i konsekwencje. Fundamentalizm religijny we współczesnym świecie</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>HIS2A_W1<br/>HIS2A_W2<br/>HIS2A_W3<br/>HIS2A_U01<br/>HIS2A_U03<br/>HIS2A_U04<br/>HIS2A_K02</p>                                          |

|    |                             |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                   |
|----|-----------------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. | Samorząd i polityka lokalna | 2 | Geneza i rozwój instytucji samorządowych w Polsce X-XX wieku. Pojęcie, istota, rodzaje i modele samorządu terytorialnego. Pozycja samorządu terytorialnego we władzy publicznej i struktura samorządu terytorialnego w Polsce. Ustrój i organizacja władz samorządu terytorialnego i ich kompetencje. Dochody i wydatki – budżet w samorządach. Samorząd jako organizator życia wspólnot lokalnych i dysproporcje w rozwoju. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K02<br>HIS2A_K04 |
|----|-----------------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                      |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                      |
|----|------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. | Współczesne procesy integracyjne w Europie i świecie | 2 | <p>Rozpad koalicji antyhitlerowskiej i początki współpracy euroatlantyckiej. Powstanie, struktura i zadania Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wojskowe zaangażowanie USA w Europie Zachodniej i etapy integracji militarnej (Unia Zachodnia, NATO, koncepcja EWO, Unia Zachodnioeuropejska). Pierwszy etap integracji gospodarczej w Europie Zachodniej (OEEC, Europejska Wspólnota Węgla i Stali, Europejska Wspólnota Gospodarcza, Euroatom, Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu, OECD). Determinanty współpracy euroatlantyckiej (RWPG; Układ Warszawski; doktryna Breżniewa; konflikty regionalne: problem niemiecki i kryzysy berlińskie, wojna indochińska, konflikty na Bliskim Wschodzie, powstanie na Węgrzech, kryzys karaibski). Procesy integracyjne w Azji i strefie Pacyfiku (ANZUS - 1952, SEATO - 1954, Pakt Bagdadzki i CENTO, Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo- Wschodniej - ASEAN). Etapy rozwoju Wspólnot i Unii Europejskiej. Próby tworzenia systemu bezpieczeństwa w Europie (KBWE do OBWE) – obszar i formy działalności. Rozpad bloku wschodniego i aspiracje państw Europy Środkowej i Wschodniej. Proces rozszerzenia NATO (nowe formy współpracy polityczno-militarnej, pierwsza wojna w Zatoce Perskiej, wojna w krajach b. Jugosławii i na Bałkanach; nowe państwa członkowskie NATO). Geneza, cele i funkcjonowanie Grupy Wyszehradzkiej. Unia Europejska w końcu XX i w pierwszych dekadach XXI wieku (Traktat z Maastricht; instytucje Unii Europejskiej; stowarzyszenie, kandydowanie i członkostwo nowych państw). Zasadnicze problemy Unii Europejskiej w XXI wieku (kryzys finansowy 2007-2009; kryzysy migracyjne, Brexit, pandemia COVID-19, agresja Rosji na Ukrainę). Nowe projekty organizacji międzynarodowych wobec aktualnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa w Europie i na świecie (Europejska Unia Bezpieczeństwa i Obrony, Korpus Europejski i europejskie siły szybkiego reagowania, Grupa Bukaresztańska B9; wschodnia flanka NATO; Transatlantyckie Partnerstwo w dziedzinie Handlu i Inwestycji – TTIP oraz Kompleksowa Umowa Gospodarczo- Handlowa - CETA; koncepcje prezydentów Donalda Trumpa i Joe Bidena)</p> | <p>HIS2A_W01<br/>HIS2A_W02<br/>HIS2A_W04<br/>HIS2A_U01<br/>HIS2A_U03<br/>HIS2A_U04<br/>HIS2A_K01</p> |
|----|------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                |
|----|--------------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5. | Dydaktyka przedmiotu historia i teraźniejszość w szkole ponadpodstawowej | 5 | Podstawa programowa przedmiotu: Historia i Teraźniejszość w szkole ponadpodstawowej – główne założenia. Strategie dydaktyczne kształcenia przedmiotu: Historia i Teraźniejszość w szkole ponadpodstawowej. Dobór metod i ich wykorzystanie w procesie nauczania przedmiotu. Środki dydaktyczne wykorzystanie w procesie nauczania przedmiotu. Indywidualizacja kształcenia w nauczaniu przedmiotu: Historia i Teraźniejszość. Rola nauczyciela w procesie dydaktycznym w nauczaniu przedmiotu. Dydaktyczne aspekty wykorzystania prasy na lekcjach przedmiotu: Historia i Teraźniejszość. Korzystanie z różnych typów źródeł w projektowaniu scenariusza lekcji z przedmiotu. Wykorzystanie zasobów Internetu w uczeniu się i nauczaniu przedmiotu: Historia i Teraźniejszość. Wybrane formy pozalekcyjnej edukacji historycznej i obywatelskiej. Lokalne miejsca pamięci i lokalni bohaterowie w procesie nauczania przedmiotu. | HIS2A_W03<br>HIS2A_W04<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U12<br>HIS2A_K01<br>NAU2_W03<br>NAU2_U08<br>NAU2_K01 |
|----|--------------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                  |                                                    |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6.                                                                                                                                               | Świat i Polska w pierwszych dekadach XXI w.        | 2 | Ostatnia dekada XX w. Wybijanie się na suwerenność państw byłego bloku wschodniego. Problem rozliczenia przeszłości. Transformacja ustrojowa w Polsce (1989-1997). Konsekwencje polityczne, gospodarcze i społeczne. Przemiany kulturowe świata zachodniego w ostatnich dwóch dekadach. Stare (tradycyjne) i nowe wartości. Wielość i różnorodność postaw i zachowań w Polsce i na świecie. Dynamika i społeczno-polityczne następstwa zmian. Reformy rządu Jerzego Buzka i co z nich zostało. Wybory parlamentarne, prezydencki i samorządowe w Polsce 1990-2021. Ewolucja systemu wyborczego. Katastrofa smoleńska. Konsekwencje polityczne i społeczne. Dyskurs smoleński. Unia Europejska w latach 2004-2022. Kryzysy: finansowy i migracyjny. Brexit. Spory o ustrój UE. Rzeczpospolita samorządowa (1990-2022). Władze samorządowe a władza państwowa. Świat bez granic? Globalizacja. Rewolucja informacyjna. Media elektroniczne; Internet. Korzyści i zagrożenia. Władza i opozycja w Polsce 2001 – 2005 – 2007 – 2015 - 2021. Przemiany polskiej sceny politycznej. Polityka zagraniczna Polski 1989/90 – 1999 – 2004 - 2022. Rozwój cywilizacyjny a zagrożenia dla środowiska naturalnego. Zmiany demograficzne w Polsce, Europie i na świecie. Migracje - powody i kierunki. Trzydzieści lat Polski niepodległej – próba bilansu. (temat fakultatywny). Wyzwania stojące przed Polską, Europą i światem w trzeciej dekadzie XXI w. (temat fakultatywny) | HIS2A_W04<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_W10<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K03 |
| 7.                                                                                                                                               | Społeczeństwo obywatelskie – aspekty socjologiczne | 2 | Socjologia życia publicznego. Idea społeczeństwa obywatelskiego. Kształtowanie postaw obywatelskich. Zachowania prospołeczne. Demokracja partycypacyjna w społeczeństwie obywatelskim. Prawa człowieka w społeczeństwie obywatelskim. Instytucje państwa a społeczeństwo obywatelskie. Samorząd i społeczności lokalne. Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim. Edukacja ustawiczna a rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Społeczeństwo informacyjne. Wolontariat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | HIS2A_W05<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_K02                                        |
| <b>Przedmioty z zakresu historii ciała i cielesności – aspektów kulturowych (do wyboru dla studentów realizujących ścieżkę nienauczycielską)</b> |                                                    |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                      |

|                                                                                                                                                         |                                                    |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 1.                                                                                                                                                      | Historia ciała i cielesności w starożytności       | 3 | Język ciała w starożytności – od ciała fizycznego do ciała symbolicznego. Ciało w ujęciu filozofów starożytnych. Ciała astralne. Ciało zwierzęce, ludzkie i boskie. Ciało obywatela, robotnika, niewolnika. Kanon piękna kobiety i mężczyzny. Ciało brzydkie, stare, kalekie. Ciało własne i obce – stereotypowe wyobrażenia cudzoziemca. Pielęgnacja i upiększanie ludzkiego ciała. Zdrowie i choroby ciała. Ćwiczenia fizyczne. Religie starożytne wobec ludzkiego ciała. Ciało i eros. Narodziny i śmierć – obyczaje i obrzędy.                                                                                                                                 | HIS2A_W07<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K04              |
| 2.                                                                                                                                                      | Historia ciała i cielesności w średniowieczu       | 3 | Ciało i cielesność jako kategoria kulturowa. Ciało i seksualność w filozofii i teologii średniowiecznej. Ciało i seksualność w prawie kanonicznym. Ciało zdrowe - ciało chore. Medycyna humoralna. Ciało zmarłych. Prawo świeckie wobec czynów przeciw ciału. Dwa ciała króla: ciało naturalne i ciało mistyczne. Ciało w malarstwie i sztuce średniowiecznej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | HIS2A_W07<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K04              |
| 3.                                                                                                                                                      | Historia ciała i cielesności w czasach nowożytnych | 3 | Przemiany obrazu ciała w epoce nowożytnej. Kanon piękna kobiety i mężczyzny. Obyczaje i mowa ciała. Ciało ludzkie i jego pielęgnacja. Ćwiczenia fizyczne. Zdrowie i choroby. Sekcje zwłok. Seksualność w okresie nowożytnym. Małżeństwo i rodzicielstwo. Problem prostytutki. Przestępstwa seksualne i wymiar kar. Patologiczne odchylenia seksualne. Rola ciała w różnych wyznaniach i religiach. Ciało, Kościół i sacrum Chrystusa, relikwie świętych.                                                                                                                                                                                                           | HIS2A_W01<br>HIS2A_W03<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04 |
| 4.                                                                                                                                                      | Historia ciała i cielesności w XIX-XX wieku        | 3 | Ciało i cielesność w XIX-XX wieku jako kategorie kulturowe we współczesnej humanistyce – stan, perspektywy i metody badań. Zmiany modelu rodziny i życia rodzinnego w XIX – XX stuleciu. Społeczno- obyczajowe wzorce roli kobiety i mężczyzny w perspektywie gender history. Sfera prywatna – intymność w życiu codziennym. Kulturowe aspekty seksualności a wzorce obyczajowe. Aspekty kulturowe „rewolucji obyczajowych” w XX wieku. Prostytucja w kulturze europejskiej XIX-XX wieku. Ciało i cielesność w kontekście urody, higieny, zdrowia. Ciało i cielesność w kontekście starości i śmierci. Wyobrażenia ciała i cielesności w sztuce (wybrane aspekty). | HIS2A_W04<br>HIS2A_W05<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04 |
| <b>Przedmioty z zakresu historii życia codziennego w wojsku na przestrzeni dziejów (do wyboru dla studentów realizujących ścieżkę nienauczycielską)</b> |                                                    |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                            |

|    |                                                                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                               |
|----|--------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                               |
| 1. | Życie codzienne w armii greckiej i legionach rzymskich                         | 3 | Życie żołnierskie w świecie antycznym – nowe metody badań, wyzwania naukowe, kontrowersje. Ramy instytucjonalne: dowództwo naczelne, kadra oficerska, żołnierze w armiach greckich i legionach rzymskich – porównanie. Rekrutacja. Struktura społeczna antycznych armii. Wykształcenie żołnierzy. Status żołnierza w społeczeństwie. Obcy w armiach antycznych. Antyczni najemnicy. Aprowizacja armii antycznych. Żołnierska dieta i przygotowywanie posiłków. Żołd. Używki w armii. Zaprawa wojenna. Dyscyplina w armii. Nagrody i kary. Dezercja. Organizacja obozu żołnierskiego. Armia w marszu. Higiena w armii. Służba medyczna. Zarazy. Transport rannych. Tabory – niewolnicy, służba, kupcy, prostytutka. Czas wolny – odpoczynek. Religia. Aspekty poznawcze wyprawy wojennej. Armia i cywile.                                                                                                                                                                                | HIS2A_W07<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K04 |
| 2. | Życie codzienne w piechocie zaciężnej i jeździe w średniowieczu i nowożytności | 3 | Ustawy i artykuły wojenne w średniowieczu w Europie - regulacja życia codziennego żołnierzy. Polskie ustawy i artykuły wojenne w XVI-XVIII wieku a codzienność armii Rzeczypospolitej doby nowożytnej. Artykuły hetmańskie i ich znaczenie. Ucieczka z pola bitwy i zdrada w dawnym wojsku polskim. Religijność żołnierzy i jej przejawy w okresie do końca XVIII w. Ceremoniał promocyjny w wojsku Rzeczypospolitej do końca XVIII w. Zdrowie i choroba w wojsku w okresie od średniowiecza do końca doby nowożytnej. Etos i obyczaje rycerskie w Europie. Mentalność żołnierzy w świetle testamentów z epoki nowożytnej. Niesubordynacja, przestępstwa, kary cielesne i kara śmierci w dawnym wojsku. O co dbał żołnierz w obozie wojskowym w XVII-XVIII w.? Swawola żołnierska wobec ludności cywilnej - wybrane zagadnienia. Życie codzienne w obozie pospolitego ruszenia w świetle źródeł narracyjnych. Śmierć na polu bitwy jako istotny element kultury rycerskiej i sarmackiej | HIS2A_W07<br>HIS2A_W08<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K04 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Życie codzienne w XIX-wiecznej armii europejskiej | 3 | Organizacja sił zbrojnych w Europie i na świecie w XIX wieku. Specyfika życia codziennego żołnierzy różnych armii, stopni i formacji wojskowych (status szeregowych, podoficerów, generalicji; wojska lądowe: piechota, kawaleria, artyleria; morskie; początki sił powietrznych). Regulaminy służbowe, normy życia koszarowego, kodeksy honorowe, sposoby utrzymywania dyscypliny, kary i nagrody. Koszarowa (garnizonowa) codzienność: warunki zakwaterowania, umundurowanie, wyżywienie, uposażenie żołnierzy i oficerów. Specyfika życia codziennego żołnierzy oddziałów partyzanckich. Praktyki i posługi religijne w wojsku (garnizonowe świątynie, kapelani, udział w uroczystościach religijnych) Sytuacja mniejszości wyznaniowych, narodowych i językowych w formacjach wojskowych. Relacje żołnierzy ze społeczeństwem, administracją cywilną innymi służbami mundurowymi. Udział żołnierzy w życiu artystycznym, kulturalnym i towarzyskim lokalnej społeczności (żołnierskie teatry, chóry, orkiestry, czytelnie, kluby, resursy). | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>His2A_W07<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_U10<br>HIS2A_K01 |
| 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Życie codzienne w XX-wiecznej armii               | 3 | Analiza źródeł przedstawiających żołnierskie życie codzienne. Wymogi codzienne stojące przed siłami zbrojnymi. Trud żołnierski podczas szkolenia wojskowego i bojowego. Warunki i zagrożenia, w jakich wykonywane są zadania wojenne. Życie rodzinne. Przychody i wydatki. Wykształcenie. Religijność. Rozrywki i sposób spędzania wolnego czasu. Biografie wybranych oficerów, np. Józef Haller, Felicjan Sławoj Składkowski, Edward Rydz-Śmigły, Józef Beck, Władysław Sikorski, Wojciech Jaruzelski                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | HIS2A_W4<br>HIS2A_W5<br>HIS2A_U02<br>HIS2A_U04<br>HIS2A_K01<br>HIS2A_K04                |
| <p>PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma):</p> <p>Celem praktyk zawodowych, niepedagogicznych prowadzonych w Instytucie Historii UJK jest przygotowanie studentów do pracy w instytucjach kultury, takich jak: muzea, wydawnictwa, galerie sztuki, w ośrodkach kreujących rozwój kultury, w odpowiednich działach jednostek samorządowych, rządowych i pozarządowych, różnego typu mediach. Studenci odbywają praktyki w wymiarze 60 godzin. Celem praktyk zawodowych, pedagogicznych prowadzonych w Instytucie Historii UJK jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu Historia oraz drugiego (Wiedza o Społeczeństwie) i kolejnego przedmiotu (Historia i Teraźniejszość), w tym: poznania ogólnych zasad organizowania i prowadzenia pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkole podstawowej i ponadpodstawowej (WOS) oraz ponadpodstawowej (Historia i Historia i Teraźniejszość); kształtowania umiejętności wykorzystywania w działalności praktycznej wiedzy zdobytej podczas studiów; pogłębiania znajomości metod i form nauczania historii oraz gromadzenia materiału obserwacyjnego i doświadczalnego o szkole i jej środowisku. Student odbywa praktykę psychologiczno-</p> |                                                   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| pedagogiczną w wymiarze 15 godzin, praktykę z historii w szkole ponadpodstawowej w wymiarze 45 godzin, praktykę z Wiedzy o Społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w wymiarze 90 godzin oraz praktykę z przedmiotu Historia i Teraźniejszość w szkole ponadpodstawowej w wymiarze 60 godzin. Szczegółowe zasady odbywania praktyk reguluje harmonogram, dziennik i instrukcja praktyk. |                                                                                |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                  |
| 1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Praktyka zawodowa                                                              | 2 | Specyfika pracy i formy działalności prowadzonej przez instytucje kultury. Charakterystyka zbiorów stanowiących historyczne dobra kultury. Zasady przechowywania, opracowywania i udostępniania zbiorów. Zasady tworzenia i obiegu dokumentacji. Praca przewodnika, praca osoby zaangażowanej w ochronę, a także promocję i popularyzację historycznych dóbr kultury.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | HIS2A_W1<br>HIS2A_W1<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U09<br>HIS2A_K02<br>HIS2A_K03                                                                                                         |
| 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Praktyka zawodowa psychologiczno-pedagogiczna ciągła w szkole ponadpodstawowej | 1 | Zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie organizacji pracy, prowadzonej dokumentacji oraz realizowanych zadań opiekuńczo – wychowawczych. Obserwowanie: a) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, b) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów, dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowań i postaw uczniów c) działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych wychowawcy i nauczycieli przedmiotów c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – uczeń oraz interakcji między uczniami (w tym samym i różnym wieku). d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń. Zaplanowanie i przeprowadzenie zajęć wychowawczych pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych Analiza sytuacji i zdarzeń pedagogicznych zaobserwowanych lub doświadczonych w czasie praktyk konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyczną, ocena własnego funkcjonowania w toku realizowanych zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron), ocena przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów, omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy). Współdziałanie z opiekunem praktyk w: realizacji założeń projektów tematycznych, omawianiu obserwowanych sytuacji i przeprowadzonych działań, prowadzeniu dokumentacji z praktyki. | NAU2_W05<br>NAU2_W02<br>NAU1_W05<br>NAU2_W02<br>NAU2_W05<br>NAU2_U01<br>NAU2_U01<br>NAU2_U01<br>NAU2_U12<br>NAU2_U05<br>NAU2_U12<br>NAU2_U13<br>NAU2_K02<br>NAU2_K03<br>NAU2_K04 |

|    |                                                                                     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                            |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. | Praktyka zawodowa dydaktyczna<br>śródroczna z historii w szkole<br>ponadpodstawowej | 3 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji historycznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji historii. Organizacja i prowadzenie lekcji historii (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły ponadpodstawowej. | HIS2A_W1<br>HIS2A_W2<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U09<br>NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K05 |
| 4. | Praktyka zawodowa dydaktyczna ciągła z<br>historii w szkole ponadpodstawowej        | 1 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji historycznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji historii. Organizacja i prowadzenie lekcji historii (w oparciu o samodzielnie Opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły ponadpodstawowej. | HIS2A_W1<br>HIS2A_W0<br>HIS2A_U03<br>HIS2A_U19<br>NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K05 |

|    |                                                                                                 |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                       |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5. | Praktyka zawodowa dydaktyczna śródroczna z Historii i Teraźniejszości w szkole ponadpodstawowej | 3 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji historycznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji z przedmiotu Historia i Teraźniejszość. Organizacja i prowadzenie lekcji Historia i Teraźniejszość (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły ponadpodstawowej. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U09<br>NAU2_W01<br>NAU2_W03<br>NAU2_U06<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K04              |
| 6. | Praktyka zawodowa dydaktyczna ciągła z Historii i Teraźniejszości w szkole ponadpodstawowej     | 1 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji historycznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji z przedmiotu Historia i Teraźniejszość. Organizacja i prowadzenie lekcji Historia i Teraźniejszość (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły ponadpodstawowej. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U01<br>HIS2A_U06<br>HIS2A_U09<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U06<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K04 |

|    |                                                                     |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                              |
|----|---------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. | Praktyka zawodowa dydaktyczna śródroczna z WOS w szkole podstawowej | 3 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji społecznej i obywatelskiej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji wiedzy o społeczeństwie. Organizacja i prowadzenie lekcji wiedzy o społeczeństwie (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U19<br>NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K05 |
|----|---------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                          |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                              |
|----|--------------------------------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. | Praktyka zawodowa dydaktyczna ciągła z WOS w szkole podstawowej          | 1 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji społecznej i obywatelskiej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji wiedzy o społeczeństwie. Organizacja i prowadzenie lekcji wiedzy o społeczeństwie (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U09<br>NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K05 |
| 9. | Praktyka zawodowa dydaktyczna śródroczna z WOS w szkole ponadpodstawowej | 2 | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji obywatelskiej i społecznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji wiedzy o społeczeństwie. Organizacja i prowadzenie lekcji wiedzy o społeczeństwie (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U09<br>NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K04 |

|       |                                                                      |                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                              |
|-------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10.   | Praktyka zawodowa dydaktyczna ciągła z WOS w szkole ponadpodstawowej | 1                                        | Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły ponadpodstawowej i prowadzonej w niej edukacji obywatelskiej i społecznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji wiedzy o społeczeństwie. Organizacja i prowadzenie lekcji wiedzy o społeczeństwie (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły. | HIS2A_W01<br>HIS2A_W02<br>HIS2A_U05<br>HIS2A_U09<br>NAU2_W01<br>NAU2_W06<br>NAU2_U01<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K04 |
| razem |                                                                      | 122<br>(nauucz.)<br>120 (nie<br>nauucz). |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                              |

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia. Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin. Studentów przygotowywanych do wykonywania zawodu nauczyciela obowiązuje szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej (4 godziny studenci ścieżki nienauczycielskiej, 5 godzin studenci ścieżki nauczycielskiej). Wymienionym szkoleniom nie przypisuje się punktów ECTS.

#### 14. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia na kierunku historia (studia drugiego stopnia) stanowi istotny element procedur obowiązujących w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Obejmuje ona okresową ocenę przez studentów zajęć prowadzonych na kierunku Historia, ocenę tematów prac dyplomowych przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, kontrolę, analizę i ocenę przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia archiwizowanych teczek z pracami kontrolnymi, hospitację zajęć prowadzonych przez pracowników Instytutu Historii, ocenę w/w dokumentacji i kontrolę procesu zapewnienia jakości kształcenia przez Zespół ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia na Wydziale. Kontrolę nad tym procesem posiada Uczelniana Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowa weryfikacja i ocena efektów uczenia się odbywa się:

- w procesie dyplomowania (ocena pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta),
- w procesie ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów kończących proces kształcenia (ocena realizacji kierunkowych efektów uczenia się),
- poprzez realizację i ocenę praktyk studenckich (zgodnie z regulaminem praktyk),

- poprzez uzyskiwanie od studentów informacji dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej w ramach wymiany międzynarodowej,
- osiągnięcia kół naukowych (informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne – publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora lub Ministra),
- poprzez badanie losów absolwentów i informacji zwrotnych w zakresie uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy,
- poprzez badanie opinii pracodawców w zakresie programów studiów, w tym szczególnie zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikacji.

Podstawę oceny realizacji efektów uczenia się stanowią ponadto: prace etapowe realizowane przez studentów w trakcie studiów (kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, referaty, projekty, prezentacje, itd., według szczegółowych ustaleń przedstawionych w kartach przedmiotów), których charakter i miejsce określono w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (ocena skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia). Szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji wyznacza prowadzący przedmiot i umieszcza je w karcie przedmiotu. Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu. Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.